

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 139-1935)

Originalt emne

Foreninger

Foreninger/Mælkehandlerforening

Mælkekontrol

Næringsvæsen

Næringsvæsen/Forskellige Næringsdrivende

Sundhedsvæsen

Sundhedsvæsen/Sundhedsvedtægt

Vedtægter

Vedtægter, Reglementer, Regulativer, Instrukser, Statuter m.m

Uddrag fra byrådsmødet den 9. maj 1935 - side 12

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 139-1935)

Skrivelse fra Aarhus Mælkehandlerforening angaaende en Ændring i Sundhedsvedtægten.

Følgende Skrivelse forelaa:

"Undertegnede Aarhus Mælkehandlerforening tillader os herved at henvende os til Byraadet i Anledning af den Ændring af Sundhedsvedtægten, som Sundhedskommissionen har vedtaget skal træde i Kraft til 1. Novbr. 1935.

Vi driver vor Næring paa Grundlag af Næringsbrev paa Handel, altsaa samme Næringsbrev som andre Handlende, men ved *) Politivedtægtens § 69 er det fastsat, at sammen med Mælk maa ikke uden Sundhedskommissionens Samtykke forhandles andre

Varer, navnlig ikke saadanne, som lugter stærkt, eller som kan udbrede Smuds og Støv i Salgslokalet.

Vi har for Tiden Ret til at handle med en Del Varer, af hvilke vi nævner:

Smørrebrødspaalæg, frisk Ost, Sukker (kun afvejet), Delikatessevarer, The, Frugt, Is, Buddingpulver og Krydderier i Pakker, Pudsesager, Skosvæerte i Daaser, Pindebrænde, Tændstikker, Ugeblade, moderne Rengøringsmidler

*) med Blyant er her indføjet: "Sundheds".

i Pakker f. Eks. "Henko", Madkulør, Eddike i Flasker, Kar- og Gulvklude.

Men samtlige disse Varer er det forbudt os at handle med fra 1. November d. A.

Vi har forespurgt Sundhedskommissionen, hvilke Grunde der har været afgørende for denne Nægtelse, og vi har faaet det Svar, at det var almindelige sundhedsmæssige Grunde, idet Kommissionen dog ikke vilde begrunde dette nærmere. Vi kan ikke erkende, at sundhedsmæssige Grunde har været afgørende. Ud fra sundhedsmæssige Grunde kan man ikke nægte os Ret til at forhandle f. Eks. Is, Sukker og Ugeblade for blot at tage nogle faa Eksempler af den ovenfor angivne Liste.

Naar vi nu henvender os til det ærede Byraad, er det med en Besværing over, at Sundhedskommissionen har forsøgt at paalægge os næringsretlige Indskrænkninger, som ikke kan sundhedsmæssigt begrundes. Vi mener med andre Ord, at Sundhedskommissionen har overtraadt sin Competence, da en Sundhedskommission selvfølgelig kun maa tage sundhedsmæssige Hensyn. Vi beder nu Byraadet paalægge Sundhedskommissionen at omgøre den trufne Beslutning, idet vi mener, at Competenceovertrædelsen er saa klar, at det er meningsløst, at vi skal have Udgifter ved at gaa Rettens Vej.

Vi tilføjer, at vi er villige til at deltage i et Møde med Sundhedskommissionen."

Fra Sundhedskommissionen forelaa følgende Erklæring:

"I Anledning af foranstaaende skal Sundhedskommissionen udtale følgende:

I 1914 udgav den daværende Sundhedskommission en Fortegnelse over, hvilke Varer der i Henhold til Sundhedsvedtægtens § 69 maatte forhandles i samme Lokaler som Mælk, og hvilke Varer der ikke maatte forhandles. En Afskrift af denne Fortegnelse, i hvilken i Tidens

Løb mindre Ændringer er foretaget, vedlægges.

Igennem flere Aar har Sundhedskommissionen været af den Opfattelse, at Fortegnelsen var mindre rationel, idet den afgav Hjemmel til Forhandling af langt flere Slags Varer, end det kunde antages stemmende med den anførte Bestemmelse i Sundhedsvedtægten. Denne Bestemmelse måtte efter Sundhedskommissionens Opfattelse saavel efter sin Mening som efter sin Formulering, særligt Udtryksmaaden: "Sammen med Mælk maa ikke uden Sundhedskommissionens Samtykke forhandles andre Varer." antages at ville foreskrive, at det kun skulde være undtagelsesvis eller dog ikke almindeligt, at andre Varer kunde forhandles sammen med Mælk, men ikke desto mindre gav Fortegnelsen Plads for saa mange forskellige Slags Varer, Fødemidler af alle Arter samt allehaande Brugsgenstande, at der syntes ganske at være gjort Vold paa den til Grund for Bestemmelsen liggende Tanke, og noget som helst Princip hvilende paa hygiejnisk Baggrund kunde navnlig ikke ses at være fulgt ved Udarbejdelsen af Fortegnelsen, som tværtimod muliggjorde Sammenpakning og Oplagring af større Varepartier, hvorved Smuds og Støv i Lokalerne kunde samles. Hertil kom, at Sundhedspolitiet idelig maatte føre Tilsyn med Mejeriudsalgene, hvis Indehavere i en Række Tilfælde havde sat sig udover de ved Fortegnelsen givne Forskrifter, og jævnsides hermed indløb flere Gange Klager fra almindelige Handlende (Kolonialhandlerne) over, at Udsalgene tilsidesatte de gældende Lovbestemmelser, ikke blot Sundhedsvedtægten men ogsaa Lukkeloven.

Hele Forholdet trængte saaledes i høj Grad til Sanering.

Med Henblik derpaa besluttede Sundhedskommissionen i Efteraaret 1934 at foretage en Revision af Fortegnelsen. Man modtog i denne Anledning en Henvendelse fra de større Mejerier og Aarhus Mælkehandlerforening, hvori der toges Afstand fra en Indskrænkning af Varelisten, og hvori der anmodedes om Lejlighed til Forhandling med Sundhedskommissionen.

En saadan fandt Sted i Sundhedskommissionens Møde den 11. September f. A., og det blev herunder indgaaende tilkendegivet de mødte, af hvilke Grunde Sundhedskommissionen fandt det nødvendigt at foretage en Indskrænkning i Mejeriudsalgenes Salgsret. Da de mødte Repræsentanter udtalte Ønsket om at maatte afgive Forslag til en ny Varefortegnelse, erklærede man sig villig til at modtage et saadant, men tilkendegav udtrykkeligt at der ved Udarbejdelsen maatte vises en betydelig Resignation, hvis det skulde kunne forventes, at der fra Sundhedskommissionens Side

skulde tages Hensyn til Forslaget. Man modtog derefter en Skrivelse med Forslag til Varefortegnelse, hvoraf Afskrifter vedlægges, og det vil heraf ses, at der vel var udgaaet enkelte af de tidligere tilladte Varer, saasom Kød og Fedevarer, Pølser og Kødfars, men til Gengæld var optaget en hel Række nye Varer af alle Arter, og der var altsaa slet ikke taget Hensyn syn til Sundhedskommissionen Ønske om principielle Indskrænkninger i Fortegnelsen.

Efter at Sagen paany havde været behandlet i Sundhedskommissionens Mælkeudvalg, færdigbehandlede Sundhedskommissionen derefter Sagen i et Møde den 13. November f. A., hvor en ny Fortegnelse vedtoges. Som det fremgaar af vedlagte Eksemplar af Fortegnelsen, kan denne betegnes som et Kompromis, idet man mente at maatte vise Mejeriudsalgene det Hensyn at afstaa fra, hvad man fandt ønskeligt, nemlig kun at tillade Salg af Mejeriprodukter og enkelte Fødevarer, der sluttede sig naturligt hertil, og det ses derfor, at Fortegnelsen indeholder ikke faa Varer af anden Art. Endvidere mente man at burde vise det Hensyn at give Mejeriudsalgene en betydelig Frist til at indrette sig paa den nye Ordning, hvorfor dennes Ikrafttræden fastsattes til den 1. November 1935, altsaa næsten 1 Aar frem i Tiden.

Da Sundhedsvedtægts § 69 nu er afløst af den enslydende Bestemmelse i § 26 4. Stk. i det under 11. December f. A. af Indenrigsministeriet stadfæstede Tillæg til Sundhedsvedtægten vedrørende Forhandling af Mælk og Fløde, fandt Sundhedskommissionen sig foranlediget til ved Skrivelse af 26. Februar d. A. at tilkendegive vedkommende Mejerier m. fl., at den under 13. November f. A. vedtagne Fortegnelse fremdeles stod ved Magt med Ikrafttræden af Ordningen den 1. November d. A.

I § 26, 6. Stk. i fornævnte Tillæg til Sundhedsvedtægten er det foreskrevet, at Indskrænkning i Forhandlingsretten ikke kommer til Anvendelse paa saadanne Lokaler, hvor Mælk og Fløde udelukkende forhandles og opbevares aftappet paa lufttæt lukkede Beholdere, og hvor ingen Aftapning eller Omhædning finder Sted. Med andre Ord, de Mejeriudsalg, som vil gaa over til kun at forhandle Mælk paa Flasker, behøver ikke at respektere de omhandlede Indskrænkninger, og en saadan Ændring vil i hvert Fald for de Udsalg, hvis største Omsætning ligger i Forhandling af andre Varer end Mælk, kunne praktiseres uden Ulempe.

Sundhedskommissionen mener ved foranstaaende tilstrækkeligt at have klarlagt sin

Opfattelse, som kan sammenfattes derhen, at en Revision af Forholdene var paakrævet, og at Sundhedskommissionen ved sine Foranstaltninger i saa Henseende har vist alt muligt Hensyn til de paagældende, dels ved ikke at foreskrive mere radikale Ændringer, dels ved at fastlægge den ny Ordnings Ikrafttræden med et saa rigeligt Varsel, at alle vedkommende kan faa Tid til at indrette sig derefter.

At Sundhedskommissionen - som anført i Andragendet - ved sine Foranstaltninger skulde have overtraadt sin Competence, maa man stille sig ganske uforstaaende overfor, da Affattelsen af Sundhedsvedtægtens § 69 og Tillæggets § 26, 4. Stk. klart viser, at Sundhedskommissionen fuldtud er raadende over, hvilke Varer man vil tillade forhandlede i de omhandlede Udsalg, og Udtrykket "navnlig" viser med Sikkerhed, at Sundhedskommissionen ikke er bundet til kun at undtage de udtrykkelig nævnte Varer, som ikke bør tillades, men er berettiget til at træffe sin Afgørelse ud fra sin Opfattelse af, hvad der af sundhedsmæssige Hensyn maa anses ønskeligt, hvorved man jendnu engang skal betone, at Sundhedskommissionen helst havde foretaget en endnu kraftigere Nedsækering af Varelisten, og at man forbeholder sig at træffe Foranstaltninger i saa Henseende, naar Forholdene skønnes at berettigede dertil."

Hans Madsen henviste til den foreliggende Redegørelse. Der havde været en Del Diskussioner i Pressen om denne Sag, og Taleren vilde derfor gøre opmærksom paa, at Sundhedskommissionen principielt maa holde paa, at de specielle Mælkeudsalg kun skal forhandle Mejeriprodukter, men paa Grund af tidligere Tilladelser var der en Række Varer, som de kunde faa Lov til at handle med. Denne Vareliste var blevet lidt indskrænket ved de sidste Beslutninger, men det var dog sket med 1 Aars Varsel. Man havde bl. a. strøget Kød, Flæsk, Karklude, Gulvklude, Sæbe m. m., idet disse Varer ikke hørte hjemme i et Mælkeudsalg. Men naar der i Skrивelsen fra Mælkehandlerforeningen stod, at Salg af Is var forbudt, saa var det en Misforstaaelse, for hverken Fløideis eller naturlig Is var forbudt. Taleren vilde henstille, at Byraadet ikke gør mere ved den Sag, men nøjes med at tage den til Efterretning. Hvorvidt der var for mange Mælkeudsalg, saa det kneb for dem at klare sig, var en Sag, som ikke vedkom Sundhedskommissionen; det maatte Mejerierne om, men det berettigede ikke Sundhedskommissionen til at gøre dem til almindelige Salgsforretninger. Endelig vilde Taleren gøre opmærksom paa, at hvis man sælger Mælk alene i Flasker og ikke har aabne Mælkebeholdere, kunde man sælge alt andet ved Siden af.

I. C. Sørensen antog ikke, der var andet at gøre end at tage Sagen til Efterretning, for Byraadet havde kun lidt at sige paa det Omraade; Sundhedskommissionen var Autoriteten, og den var endnu større end det sociale Udvalgs Autoritet i Byraadet!

Hans Madsen gav Landsretssagføreren Ret heri, men Sundhedskommissionen var en høflig Institution, som ikke ønskede at sætte Byraadet paa Plads. Naar Byraadet havde anbefalet Sundhedsvedtægten, havde det tillige overdraget Sundhedskommissionen at udføre dens Bestemmelser, men Byraadet kunde jo altid rette en Henstilling.

Toges til Efterretning.

